



Skolning i Snöspårsinventering

9.1.2026

Projektets anställda

Leena Kangas

viltexpert

050 331 4690

leena.kangas@metsastajaliitto.fi

Sandra Österbacka

projektarbetare

050 411 9742

sandra.osterbacka@metsastajaliitto.fi

Inventeringens metoder

Sammanfattningsvis:

- Räkna spår på vintern under lämpliga förhållanden
- Inventerare rör sig samtidigt
- Omringa djuren i ett mindre område





Tidigare snöspårsinventeringar

- Snöspårsinventering av större rovdjur, Kajaanaland 2007
 - 1) [Kainuun suurpetojen lumijälkilaskenta 2008](#)
 - 2) [Lumijälkilaskenta suurpetokantojen seurantamenetelmänä kokemuksia Kainuun 2008 pilottihankkeesta](#)
- Snöspårsinventering av lodjur i Nyland 2010
[Länsi-Uudenmaan ilvesten lumijälkilaskenta - LUMI 2010](#)
- Regional snöspårsinventering av varg 2020
[Susien alueellinen lumijälkilaskenta](#)



Snöspårsinventering vintern 2026

Projektets mål för vintern 2026

Lodjur

- Göra lodjursobeservationer
- Målet är att få mer information om lodjurskullarnas täthet under olika födoförhållanden samt i olika delar av Finland för att stöda utvecklingen av en officiell populationsuppskattning.

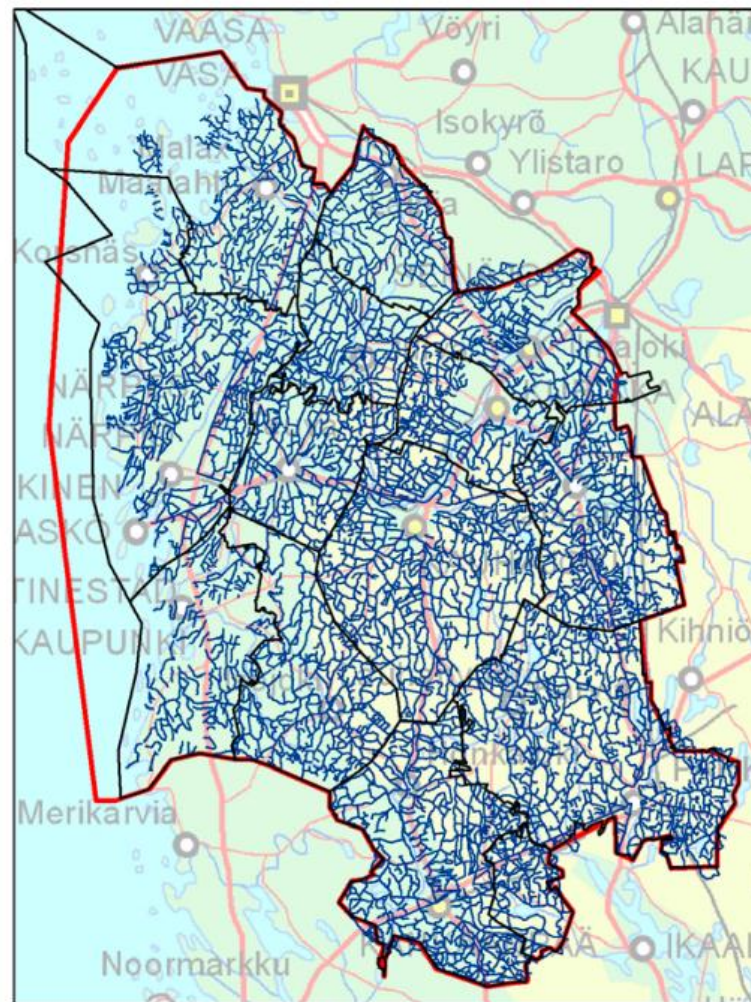
Varg

- Kartlägga eventuellt nya revir med hjälp av DNA-prover

Inventeringssmetoder / Lodjur

- Inventeringsområdet väljs och begränsas
 - Tillräckligt stor > desto större område, desto bättre
 - Samarbete mellan jaktföreningar rekommenderas (Fler inventeringar som utförs samtidigt > större område)
- Planera ett **omfattande** vägnät genom hela inventeringsområdet
- Samla tillräckligt många inventerare
- Inventeringen måste ske samtidigt på hela området > Tillräckligt många inventerare krävs för täcka hela området samt för att kunna omringa djuren samtidigt
 - Från inventerarna krävs färdigheter och kunskap
 - Hur man samlar ihop/omringar djuren
 - Kunna identifiera olika spår
 - Förmåga att röra sig i terrängen vid behov

- Det planerade vägnätet går igenom tillräckligt långsamt med bil/ gående/ med skidor etc. (med tanke på regionala väderförhållanden). Samtidigt strävar man efter att skilja på olika lodjursobservationer genom att omringa djuren i ett tillräckligt litet och säkert område
 - Inventeringsrutten ska planeras så att den täcker området väl och att det är möjligt att omringa djuren i ett säkert område
 - Det är även rekommenderat att inkludera vägar som inte plogas regelbundet > att ta sig ut i terrängen till fots hör till en lyckad snöspårräkning
 - Tillräckligt många inventerare så att hela området kan täckas samtidigt (j.fr. tidigare inventeringar)



Ajettujen laskentareittien pituudet

<u>Kunta</u>	<u>km</u>
Ilmajoen rhy	639
Isojoki-Karijoki rhy	755
Jalasjärven rhy	1018
Jurvan rhy	572
Jämijärvi	261
Pohjois-Satakunnan rhy	1217
Kauhajoen rhy	1402
Lapväärtin seudun rhy	452
Kurikan rhy	463
Laihian rhy	491
Maalahden seudun rhy	677
Närpiön seudun rhy	1115
Parkanon-Karvian rhy	1535
Teuvan rhy	589
<u>Yhteensä</u>	<u>11186 km</u>

Kuva 2. Laskentareitistö laskenta-alueella ja ajettujen laskentareittien pituudet.

Kuva: © Luonnonvarakeskus, sisältää Maanmittauslaitoksen yleiskartta 1:4 500 000 (2011) aineistoa.

- Lämpliga snöförhållanden är en obligatorisk förutsättning för att beräkningen ska bli lyckad.
- De bästa förhållanden (för helgen) är då det finns tillräckligt med snö samt att det gått 1-2 dagar sedan de senaste snöfallet så äldre spår täckts
- Snötäcket måste vara tillräckligt tjockt så att äldre spår försvinner
- Vid dåliga förhållanden är inte inventeringen lönsam > dåliga förhållanden ökar inventeringens osäkerhet samt eventuella fel



- Inventeringen ska strävas till att utföras FÖRE mitten av februari
- Både lodjurens och vargens parningstid ökar djurens rörlighet, vilket i sin tur försvårar inventeringen
 - Man kan dock fortfarande inventera efter mitten av februari

Organisering av snöspårräkning / Lodjur

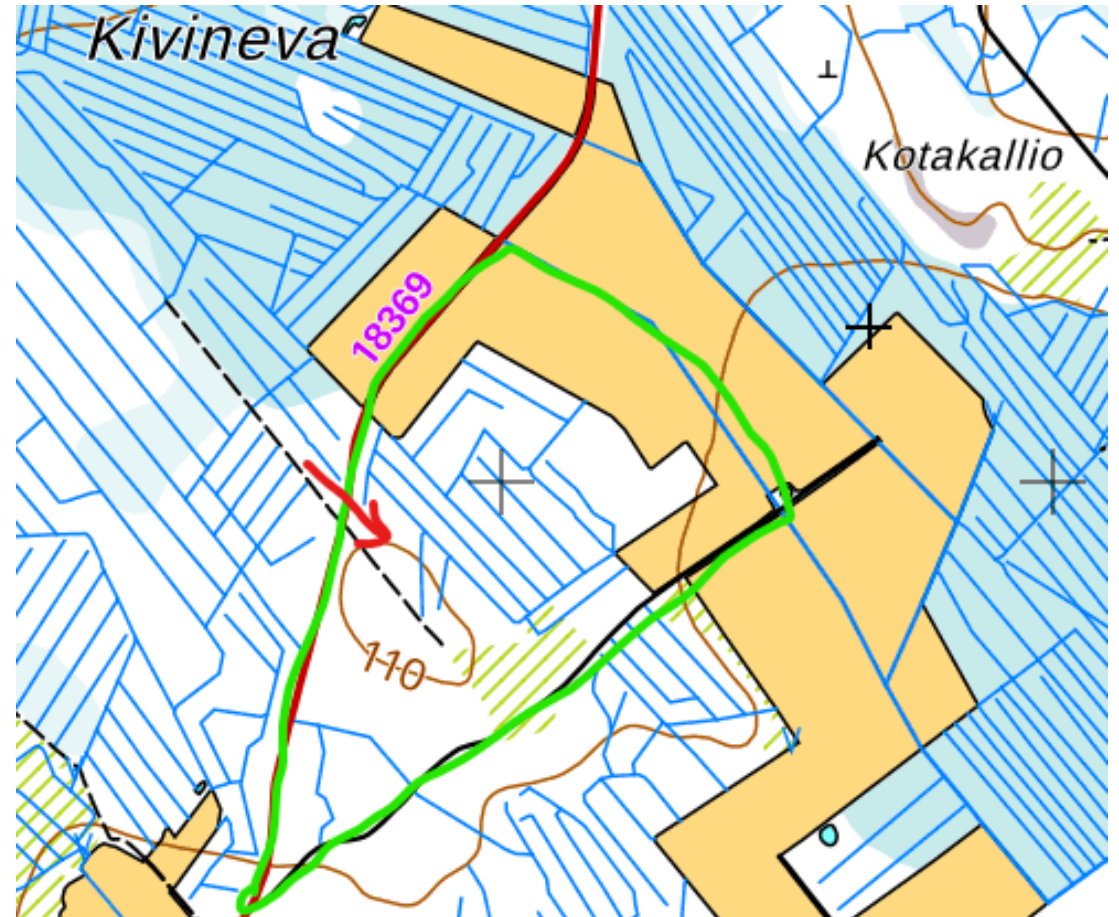
- Varje förening/inventeringsgrupp som deltar måste ha en huvudansvarig kontaktperson, tillräckligt många inventerare samt tillräckligt många rovdjurskontaktpersoner som kan bekräfta observationerna
- Beräkningens kontaktperson
 - Samlar ihop inventerare
 - Bestämmer tidtabell för beräkningen (ensam eller med sitt team)
 - Sköter om kommunikationen både före under och efter inventeringen
 - Samlar ihop observationsmaterialet från alla inventerare
 - Levererar observationsmaterialet till Jägarförbundets kontor

Observationeras dokumentation / Lodjur

- Rovdjurskontaktpersonerna anger observationerna i Tassu (främst viktigt!)
- Observationerna dokumentaras också på förbundets egna formulär
 - Inventeringens kontaktperson sammanfattar områdets alla observationer i ett formulär och levererar denna till jägarförbundets projektarbetare
- Den gångna rutten sparas med Tracker (eller liknande applikation)
 - Sparade rutt-dokument (.gpx) skickas till projektarbetaren lumijalkilaskenta2026@gmail.com

Exempel på en Inventeringsdag / Lodjur

- Inventeringssrutten går igenom tills förmiddagen
- Ruttinspelning ska vara på i Tracker eller motsvarande program (Karttaselain, Maastokartta, andra hundpejlare-/kartprogram)
- Då ett spår upptäcks
 - Identifierar man arten
 - Bestämmer antalet individer genom **bakspåren**
 - Omringar djuren i ett litet område



- Spårobservation/ omringningen meddelas till rovdjurskontaktpersonen som bekräftar observationen samt till kontaktpersonen
- Platsen märks tydligt i vägkanten (så att rovdjurskontaktpersonen hittar platsen)
- Följande noteras på observationsformuläret:
 - vad
 - antal
 - Omringningens koordinater (mittpunkten)
 - ytterligare information

Laskentapartio: _____

Seura: _____

Paikkakunta: _____

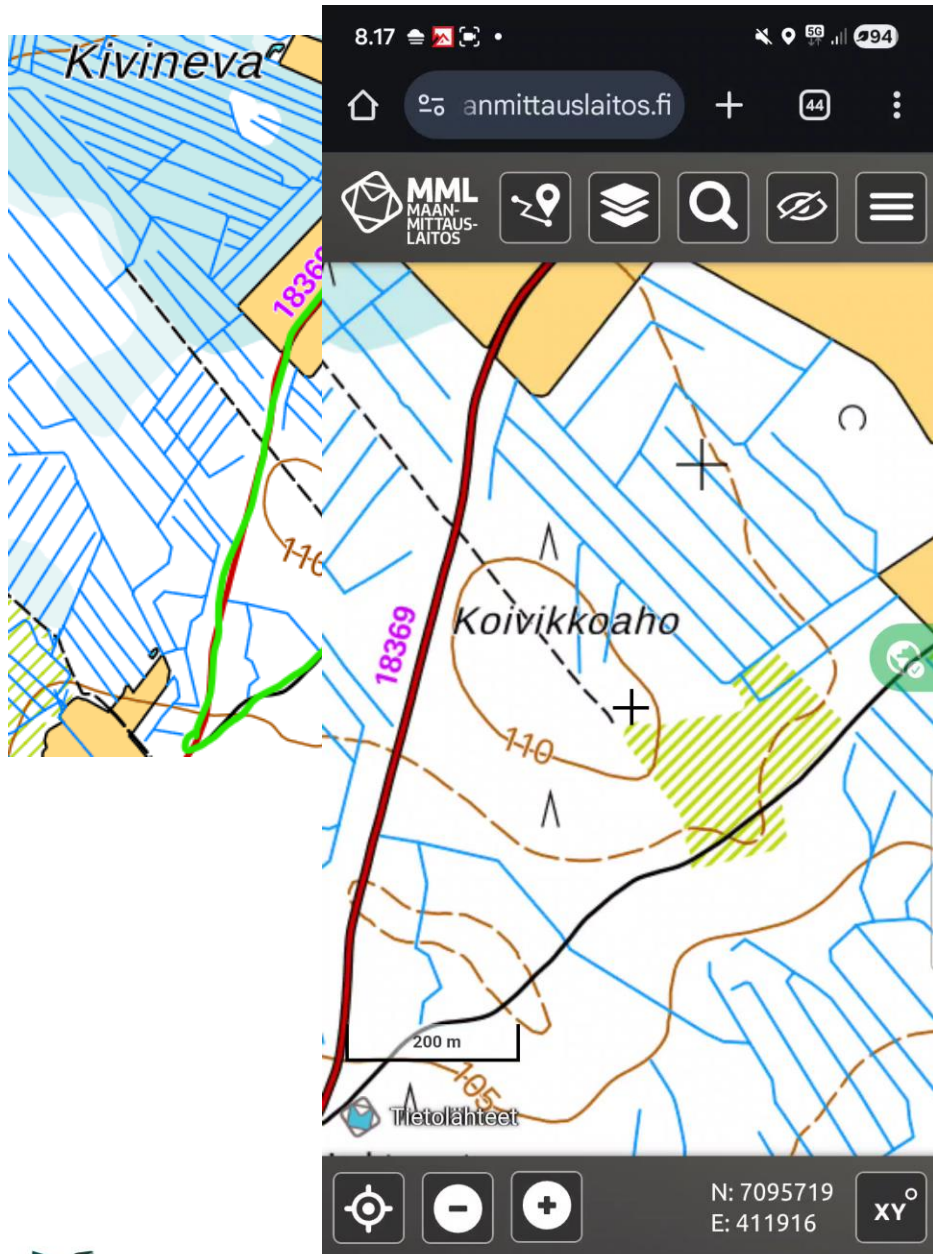
Laskentapäivä: _____

Laskenta-aika: klo: _____ - _____

Laskentaolosuhteet: _____

Havainnot:

laji:	määrä:	N-koordinaatti	E-koordinaatti	Lisätiedot:
Lodjur	3	7093067,389	415727,153	Kull: 1+2
Lodjur	1	7096621,389	413041,153	



- **Använd ETRS-TM35FIN – koordinatsystem**
- Karttapaikka använder automatiskt detta koordinatsystem
<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/?lang=fi>
 - I kartprogram (t.ex. Tracker) kan man välja koordinatsystem
 - (Tracker-instruktioner: Inställningar > Enheter > Koordinatsystem> TM35FIN)
- Då djuren är omringade, söker man upp ungefärliga mittpunkten av området och skriver upp koordinaterna på formuläret
 - Om man vill kan man även spara punkten i sin egen applikation

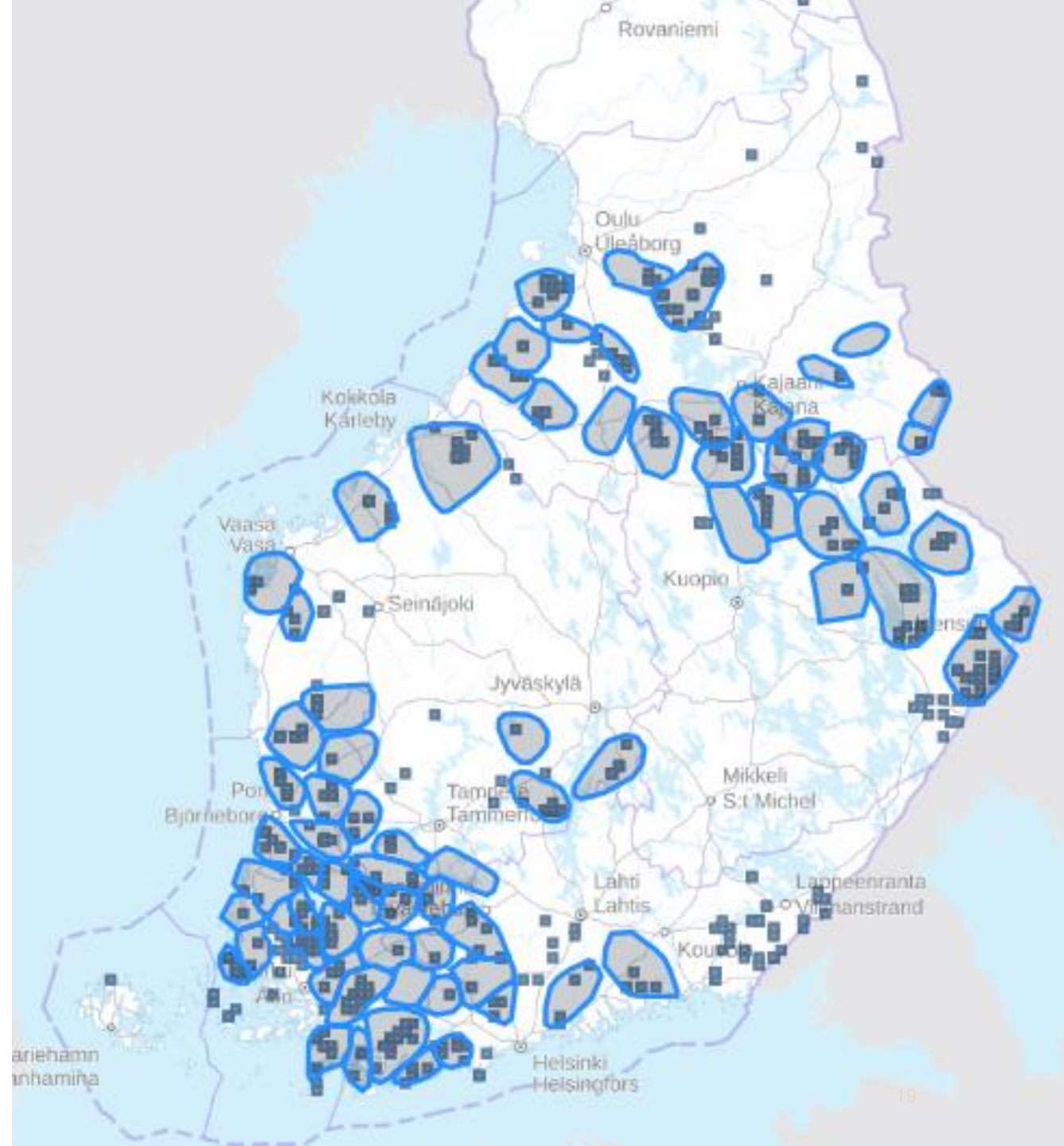
- Rovdjurskontaktpersonen skriver upp information om omringningen i Tassu
 - OBS! Inventeringsdagens observationer
- Då inventeringen är gjord
 - Alla inventeringsformulär returneras till beräkningens kontaktperson
 - Kontaktpersonen samlar och sammanfattar all material på ett formulär (rovdjurskontaktpersonen kontrollerar att allt stämmer och är överrens med observationerna i Tassu)
 - Kontaktpersonen levereras observationsmaterialet till pappers åt projektarbetaren
 - Varje förening/inventeringsgrupp laddar upp ETT ruttdokument som täcker alla ruttens räknade vägar i .gpx -format
 - Den sparade rutten skickas per epost lumijalkilaskenta2026@gmail.com till projektarbetaren

- Spara och ladda ner rutten i Tracker:
- Varje förening/inventeringsgrupp skickar den sparade rutten på epost till följande address:
lumijalkilaskenta2026@gmail.com
- E-posten ska även innehålla information om när inventeringen gjordes samt i vilken kommun
- E-post rekommenderas men WA fungerar också



DNA-prover / Varg

- DNA-prover samlas enligt Lukes instruktioner
<https://www.luke.fi/fi/documents/suden-dnanaytekeraajakoulutus-20252026pdf>
- Prover samlas speciellt på områden där DNA-prover hjälper till att hitta nya revir eller revir där få prover blivit samlade
- Jägarförbundet betalar 50€ för varje DNA-prov samt en bonus på 50€ ifall provet visar sig komma från ett nytt revir



Insamlingens status i dagsläget:
(17 december 2025)

<https://luonnonvaratieto.luke.fi/kartat?panel=suurpedot>





Beräkningens rapport

- Alla observationer sammanfattas i en rapport
- Rapporten innehåller följande information i textformat:
 - Vem gjorde
 - Vad gjordes
 - Hur gjordes
 - När gjordes
 - I vilka förhållanden gjordes
 - **Vad observerades och var**
- Till rapporten förbereds även kartmaterial på lodjurskullarna samt andra lodjurs observationer



Felkällor att ha i åtanke

- Fel i artbestämning (varg, lodjur, hund)
- Fel i bestämmandet av antal
- Alla djur observeras oundvikligen inte alls
- Dåliga eller bristande förhållanden
- Att omringningen inte håller
 - Samma djur räknas fler än en gång

Vad åstadkommer vi inte med denna beräkning

- Regionala populationsstorlekar eller exakta antal individer

VI GÖR ALLTSÅ INGEN EGEN
BEDÖMNING AV
POPULATIONSTORLEKEN





NOGGRANN REGISTRERING AV OBSERVATIONER

Gångna rutter sparas och
observationer registreras noggrant



FÖRHÅLLANDEN

Inventeringen görs i bra
förhållanden



FRÅGA OM RÅD

Om du har frågor om
inventeringen eller de metoder
som använts, vänligen
kontakta inventeringens
kontaktperson eller
inventeringsteamet på
jägarförbundets kontor.

Ett hem för alla jägare.

Tack för er tid!

[Metsastajaliitto.fi](https://metsastajaliitto.fi)

